

ប្រតិបត្តិ

នៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍

ធម្មទុក្ខចំណែកសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍

បុព្វកថា

យើងជាប្រជាជន នៃរដ្ឋសមាជិកនៃសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ តំណាងដោយប្រមុខរដ្ឋ ឬរដ្ឋាភិបាល នៃប្រទេសប្រិយណេដារូស្យាឡាម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ៖

ដោយកត់សំគាល់ ប្រកបដោយសេចក្តីពេញចិត្តចំពោះសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ និងការពង្រីករបស់អាស៊ាន ចាប់តាំងពីការបង្កើតសមាគមនេះ នៅទីក្រុងបាងកក តាមរយៈការប្រកាសជាផ្លូវការនូវសេចក្តីថ្លែងការណ៍អាស៊ាន ។

ដោយរំលឹកឡើងវិញ នូវសេចក្តីសម្រេចចិត្តបង្កើតធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ដែលកំណត់ក្នុងកម្មវិធីសកម្មភាពទីក្រុងវៀងច័ន្ទ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងតូឡូឡាឡាពួរស្តីពីការបង្កើតធម្មនុញ្ញអាស៊ាន និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងសេប៊ូស្តីពីផែនការលំអិតនៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ។

ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ចំពោះអត្ថិភាពនៃផលប្រយោជន៍ និងការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងចំណោមប្រជាជន និងរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ទៅតាមភូមិសាស្ត្រ គោលដៅរួម និងជោគវាសនារួមគ្នា ។

ដោយបានយល់ច្បាស់ និងរួបរួមគ្នា ក្រោមចក្ខុវិស័យមួយ អត្តសញ្ញាណមួយ និងសហគមន៍មួយ ដែលរួមរស់ជាមួយគ្នាប្រកបដោយសុភមង្គល ។

ដោយរួបរួមគ្នា ក្នុងគោលបំណង និងឆន្ទៈរួម ដើម្បីរស់នៅក្នុងតំបន់មួយប្រកបដោយសន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរភាពយូរអង្វែង កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព វិបុលភាពរួម និងវឌ្ឍនភាពសង្គម និងដើម្បីលើកតម្កើងសារប្រយោជន៍ជាសារវ័ន្ត ឧត្តមគតិ និងបំណងប្រាថ្នារបស់យើង ។

ដោយគោរពចំពោះសារសំខាន់ជាមូលដ្ឋាននៃមិត្តភាព សហប្រតិបត្តិការ និងគោលការណ៍អធិបតេយ្យភាព សមភាព បូរណភាពទឹកដី ការមិនជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុង គោលការណ៍កុងសង់ស៊ីស និង ការឯកភាពក្នុងពហុភាព ។

ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ នីតិរដ្ឋ និងអភិបាលកិច្ចល្អ ការគោរព និង កិច្ចការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ។

ដោយមានការសម្រេចចិត្តថានឹងធានាការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍សម្រាប់ ពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគតរបស់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ និងចាត់ទុកភាពសុខដុមរមនា ជីវភាពរស់នៅ និង សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនជាចម្បងក្នុងដំណើរការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ។

ដោយមានជំនឿជឿជាក់ទៅលើតម្រូវការចាំបាច់ ក្នុងការពង្រឹងចំណងសាមគ្គីភាពក្នុងតំបន់ ដើម្បីសម្រេច បាននូវសហគមន៍អាស៊ាន ដែលមានការរួបរួមផ្ទៃក្នុងយោបាយ សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងការទទួល ខុសត្រូវសង្គម ដើម្បីឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះការប្រឈម និងកាលានុវត្តភាព ក្នុងពេល បច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគត ។

ដោយប្តេជ្ញាចិត្តពង្រឹងការកសាងសហគមន៍ តាមរយៈការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង សមាហរណកម្មតំបន់ ជាពិសេស តាមរយៈការបង្កើតសហគមន៍អាស៊ាន ដែលរួមមានសហគមន៍សន្តិសុខ អាស៊ាន សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ដូចដែលបានចែងក្នុង សេចក្តីថ្លែងការណ៍ទីក្រុងបាលីនៃកិច្ចស្រុះស្រួលអាស៊ានទី ២ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ តាមរយៈធម្មនុញ្ញនេះ សម្រេចបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងស្ថាប័នសម្រាប់អាស៊ាន ។

ហើយដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ ប្រមុខរដ្ឋ ឬរដ្ឋាភិបាល នៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន បានជួបប្រជុំគ្នានៅ ប្រទេសសិង្ហបុរី នាឱកាសជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៃខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ៤០ នៃការបង្កើតអាស៊ាន បាន ឯកភាពលើធម្មនុញ្ញនេះ ។

ជំពូកទី ១

គោលបំណង និងគោលការណ៍

មាត្រា ១

អំពីគោលបំណង

គោលបំណងរបស់អាស៊ានគឺ :

១. ថែរក្សា និងលើកកម្ពស់សន្តិភាព សន្តិសុខ និងស្ថិរភាព និងពង្រឹងថែមទៀតនូវតម្លៃឆ្ពោះទៅរកសន្តិភាពក្នុងតំបន់ ។
២. លើកកម្ពស់ភាពរឹងមាំនៃតំបន់ តាមរយៈការជំរុញឱ្យកាន់តែខ្លាំងថែមទៀតនូវសហប្រតិបត្តិការផ្នែកនយោបាយ-សន្តិសុខ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម-វប្បធម៌ ។
៣. រក្សាតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ជាតំបន់គ្មានអាវុធនយក្មេងអវរ និងគ្មានអាវុធប្រល័យលោកផ្សេងទៀត ។
៤. ធានាថា ប្រជាជន និងរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានរស់នៅប្រកបដោយសន្តិភាពជាមួយពិភពលោកទាំងមូល ក្នុងបរិយាកាសយុត្តិធម៌ ប្រជាធិបតេយ្យ និងភាពសុខដុមរមនា ។
៥. បង្កើតទីផ្សាររួមមួយ និងមូលដ្ឋានផលិតកម្មរួម ដែលមានស្ថិរភាព វិបុលភាព មានការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ និងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ជាមួយនឹងការសម្របសម្រួលដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ ដែលក្នុងនោះមានលំហូរដោយសេរីនូវទំនិញ សេវាកម្ម និងវិនិយោគ សម្រួលចលនាពាណិជ្ជករ អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈ អ្នកមានទេពកោសល្យ និងពលករ និងលំហូរដោយម្ចាស់ការនៃទុន ។
៦. កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងបង្រួមគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន តាមរយៈការជួយគ្នាទៅវិញទៅមក និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ។
៧. ពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ លើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អ និងនីតិរដ្ឋ ការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដោយយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ។
៨. ឆ្លើយតបយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ទៅតាមគោលការណ៍នៃសន្តិសុខពេញលេញ ចំពោះការគំរាមគំហែងគ្រប់រូបភាព ឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន និងបញ្ហាប្រឈមឆ្លងដែននានា ។
៩. លើកស្ទួយការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីធានាការការពារបរិស្ថានតំបន់ និរន្តរភាពនៃធនធានធម្មជាតិ និងការអភិរក្សមរតកវប្បធម៌ និងគុណភាពនៃជីវភាពរស់នៅខ្ពស់របស់ប្រជាជន ។

- ១០. អភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធ ក្នុងការអប់រំ និងការសិក្សា ក្នុងមួយជីវិត និងលើផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីផ្តល់ជូនប្រជាជនអាស៊ាន និង ការពង្រឹងសហគមន៍អាស៊ាន ។
- ១១. លើកកម្ពស់ភាពសុខដុមរមនា និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនអាស៊ាន ដោយការផ្តល់ឱ្យនូវ លទ្ធភាពទទួលបានសមភាព ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស សុខុមាលភាពសង្គម និងយុត្តិធម៌ ។
- ១២. ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការកសាងបរិស្ថានប្រកបដោយសុវត្ថិភាព សន្តិសុខ និងភាពគ្មាន គ្រឿងញៀនសម្រាប់ប្រជាជនអាស៊ាន ។
- ១៣. ជំរុញការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ប្រជាជនអាស៊ាន ក្នុងនោះ គ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៃសង្គមត្រូវបាន លើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួម និងទទួលយកផលប្រយោជន៍ពីដំណើរការសមាហរណកម្ម និងការកសាង សហគមន៍អាស៊ាន ។
- ១៤. ជំរុញអត្តសញ្ញាណអាស៊ាន តាមរយៈការជំរុញឱ្យច្រើនឡើងនូវការយល់ដឹងអំពីវប្បធម៌ និង មរតកចម្រុះក្នុងតំបន់ និង
- ១៥. ថែរក្សាតួនាទីស្នូលដ៏សកម្មរបស់អាស៊ាន ជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់ ក្នុងទំនាក់ទំនង និង សហប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួនជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់ ក្នុងស្ថាបត្យកម្មតំបន់ប្រកបដោយភាពបើក ចំហ តម្លាភាព និងការរួមបញ្ចូលគ្នា ។

មាត្រា ២

អំពីគោលការណ៍

- ១. ដោយយោងតាមគោលបំណង ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១ អាស៊ាន និងរដ្ឋសមាជិករបស់ខ្លួន អះអាងជាថ្មី និងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន ដូចមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ កិច្ចព្រមព្រៀង អនុសញ្ញា សន្និសញ្ញា កិច្ចស្រុះស្រួល និងលិខិតបញ្ជាក់ដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន ។
- ២. អាស៊ាន និងរដ្ឋសមាជិកត្រូវអនុវត្តឱ្យស្របតាមគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម :
  - ក. គោរពឯករាជ្យភាព អធិបតេយ្យភាព សមភាព បូរណភាពទឹកដី និងអត្តសញ្ញាណ ជាតិ នៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់
  - ខ. ចូលរួមការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា ក្នុងការលើកកម្ពស់សន្តិភាព សន្តិសុខ និងវិបុលភាពក្នុងតំបន់
  - គ. បដិសេធនូវអំពើឃ្នានពាន និងការគំរាមគំហែង ឬការប្រើប្រាស់កម្លាំង ឬសកម្មភាព ទាំងឡាយណាក្នុងលក្ខណៈដែលមិនសមស្របតាមច្បាប់អន្តរជាតិ

- ឃ. ប្រកាន់យកដំណោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី
- ង. មិនជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុងនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន
- ច. គោរពសិទ្ធិរបស់រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ក្នុងការដឹកនាំអតិភាពជាតិរបស់ខ្លួន ដោយ
ពុំមានការជ្រៀតជ្រែកពីខាងក្រៅ ការធ្វើវិទ្ធិអូស និងការបង្ខិតបង្ខំ
- ឆ. លើកកម្ពស់ការពិគ្រោះយោបល់លើបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរទាំងឡាយ ដែលមានឥទ្ធិពលប៉ះពាល់
ដល់ផលប្រយោជន៍រួមរបស់អាស៊ាន
- ជ. ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវនីតិវិធី អភិបាលកិច្ចល្អ គោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ និងរដ្ឋាភិបាល
អាស្រ័យដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ
- ឈ. គោរពសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន លើកស្ទួយ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងលើកកម្ពស់
យុត្តិធម៌សង្គម
- ញ. លើកតម្កើងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិ រួមទាំងច្បាប់មនុស្សធម៌
អន្តរជាតិនានា ដែលរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់បានយល់ព្រម
- ដ. មិនចូលរួមក្នុងគោលនយោបាយ ឬសកម្មភាពណាមួយ ដែលរួមមានការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់
នូវទឹកដីរបស់ខ្លួនឱ្យរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ឬរដ្ឋមិនមែនជាសមាជិកអាស៊ាន ឬឱ្យតួអង្គ
ដទៃទៀតដែលពុំមែនជារដ្ឋ គំរាមគំហែងដល់អធិបតេយ្យភាព បូរណភាពទឹកដី ឬ
ស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយរបស់រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន
- ច. គោរពវប្បធម៌ផ្សេងៗគ្នា ភាសា និងសាសនារបស់ប្រជាជនអាស៊ាន ដោយសង្កត់ធ្ងន់
ទៅលើតម្លៃរួម ក្នុងស្ថាប័នភាពឯកភាពក្នុងពហុភាព
- ឌ. ភាពជាស្នូលរបស់អាស៊ាន ក្នុងទំនាក់ទំនងនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌
ក្រៅតំបន់ ដោយរក្សាការចូលរួមដ៏សកម្ម ការសម្លឹងមើលឆ្ពោះទៅខាងក្រៅ ភាពរួម
បញ្ចូលគ្នា និងភាពមិនរើសអើង និង
- ឍ. ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវវិធានពាណិជ្ជកម្មពហុភាគី និងរបបផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់របស់អាស៊ាន
ដើម្បីអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងកាត់បន្ថយ
ជាវិជ្ជមានឆ្ពោះទៅលុបបំបាត់រាំងទាំងស្រុង សម្រាប់សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់
និងសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ។

ជំពូកទី ២
បុគ្គលភាពគតិយុត្ត

មាត្រា ៣
អំពីបុគ្គលភាពគតិយុត្តរបស់អាស៊ាន

អាស៊ានដែលជាអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយត្រូវបានផ្តល់បុគ្គលិកលក្ខណៈជាបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ។

ជំពូកទី ៣
សមាជិកភាព

មាត្រា ៤
អំពីរដ្ឋសមាជិក

រដ្ឋសមាជិកអាស៊ានមានប្រទេសប្រិយណេដារូស្សាម ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ម៉ាឡេស៊ី សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា សាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ។

មាត្រា ៥
អំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច

១. ក្រោមធម្មនុញ្ញនេះ រដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់មានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចស្មើគ្នា ។
២. រដ្ឋសមាជិកត្រូវចាត់គ្រប់វិធានការចាំបាច់ រួមទាំង ការអនុម័តិច្បាប់ក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនឱ្យមានលក្ខណៈស្របស្រួល ដើម្បីអនុវត្តដោយមានប្រសិទ្ធភាពនូវបទប្បញ្ញត្តិនៃធម្មនុញ្ញនេះ និងឱ្យបានសមស្របគ្រប់កាតព្វកិច្ចនៃសមាជិកភាព ។
៣. ក្នុងករណីមានការរំលោភធ្ងន់ធ្ងរ ឬមិនគោរពតាមធម្មនុញ្ញនេះនឹងត្រូវអនុវត្តទៅតាមមាត្រា ២០ ។

មាត្រា ៦

អំពីការទទួលយកសមាជិកថ្មី

- ១. នីតិវិធីនៃការដាក់ពាក្យ និងការទទួលចូលជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវបញ្ញត្តិដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។
- ២. ការទទួលយកសមាជិកថ្មីត្រូវផ្អែកទៅលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម :
  - ក. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា ស្ថិតក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍
  - ខ. មានការទទួលស្គាល់ពីបណ្តារដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់
  - គ. ឯកភាពគោរព និងប្រតិបត្តិតាមធម្មនុញ្ញអាស៊ាន និង
  - ឃ. មានលទ្ធភាព និងឆន្ទៈអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចទាំងអស់នៃសមាជិកភាព ។
- ៣. ការទទួលយកជាសមាជិកថ្មីត្រូវសម្រេចដោយកុងសង់ស៊ុស នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន បន្ទាប់ពីបានទទួលអនុសាសន៍ពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។
- ៤. រដ្ឋស្នើសុំនឹងទទួលបានសមាជិកភាព បន្ទាប់ពីការចុះហត្ថលេខាលើលិខិតបករណ៍នៃការយល់ព្រមចំពោះធម្មនុញ្ញអាស៊ាននេះ ។

ជំពូកទី ៤

អង្គការចាត់តាំង

មាត្រា ៧

អំពីកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន

- ១. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានត្រូវចូលរួមដោយប្រមុខរដ្ឋ/រដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋសមាជិក ។
- ២. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន :
  - ក. ជាអង្គការរៀបចំគោលនយោបាយកំពូលរបស់អាស៊ាន
  - ខ. ពិគ្រោះយោបល់ ផ្តល់មតិយោបាយ និងធ្វើការសម្រេចលើបញ្ហាជាគន្លឹះដែលទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិផលនៃគោលដៅរបស់អាស៊ាន បញ្ហាសំខាន់ៗដែលជាផលប្រយោជន៍របស់រដ្ឋសមាជិក និងរាល់បញ្ហាទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធ តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន និងអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ាន

- គ. ណែនាំរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ក្នុងក្រុមប្រឹក្សានិមួយៗ ឱ្យរៀបចំកិច្ចប្រជុំអាជ្ញាធរក្រុងក្រុងអន្តរ-រដ្ឋមន្ត្រី និងដោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់ៗដែលកើតមានឡើងក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍ ។ វិធាននៃនីតិវិធីដំណើរការកិច្ចប្រជុំនេះត្រូវអនុម័ត ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន
- ឃ. ដោះស្រាយស្ថានភាពបន្ទាន់ដែលប៉ះពាល់ដល់អាស៊ាន តាមរយៈការប្រើប្រាស់សកម្មភាពសមស្រប
- ង. សម្រេចបញ្ហាផ្សេងៗ ដោយអនុវត្តតាមជំពូកទី ៧ និងទី ៨ នៃធម្មនុញ្ញនេះ
- ច. អាចបង្កើត និងរំលាយចោលនូវអង្គការរដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែក និងស្ថាប័នអាស៊ានដទៃទៀត និង
- ឆ.. តែងតាំងអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ដែលមានតំណែង និងឋានៈស្មើរដ្ឋមន្ត្រី ដែលត្រូវបម្រើការងារដោយទំនុកចិត្ត និងទទួលបានការពេញចិត្តពីប្រមុខរដ្ឋ/រដ្ឋាភិបាល តាមការស្នើឡើងដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ។

៣. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានត្រូវ :

- ក. រៀបចំឡើង ២ដង ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលបានបន្តជាប្រធានអាស៊ាន និង
- ខ. ក្នុងករណីចាំបាច់ ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំពិសេស ឬកិច្ចប្រជុំអាជ្ញាធរក្រុមអធិបតីភាពនៃរដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលបានបន្តជាប្រធានអាស៊ាន នៅទីកន្លែងនៃកិច្ចប្រជុំនេះដែលកំណត់តាមការឯកភាពពីរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។

មាត្រា ៨

អំពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន

- ១. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន រួមមាន សមាសភាពរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន និងត្រូវជួបប្រជុំយ៉ាងតិច ២ដង ក្នុងមួយឆ្នាំ ។
- ២. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានត្រូវ :
  - ក. រៀបចំកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - ខ. សម្របសម្រួលការអនុវត្តនីតិវិធីព្រមព្រៀង និងសេចក្តីសម្រេចរបស់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - គ. សម្របសម្រួលជាមួយក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពរលូននៃគោលនយោបាយ ប្រសិទ្ធភាព និងសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងចំណោមគ្នានិងគ្នា

- ឃ. សម្របសម្រួលរបាយការណ៍នានារបស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ានដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - ង. ពិនិត្យពិចារណាលើរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់អគ្គលេខាធិការ ស្តីពីការងារអាស៊ាន
  - ច. ពិនិត្យពិចារណាលើរបាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការស្តីពីមុខងារ និងប្រតិបត្តិការនៃលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត
  - ឆ. ឯកភាពចំពោះការតែងតាំង និងការបញ្ចប់អាណត្តិអគ្គលេខាធិការរង បន្ទាប់ពីបានទទួលអនុសាសន៍របស់អគ្គលេខាធិការ និង
  - ជ. អនុវត្តការងារផ្សេងៗទៀត ដែលកំណត់ឡើងក្នុងធម្មនុញ្ញនេះ ឬមុខនាទីដទៃទៀត ដែលអាចកំណត់ឡើងដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
៣. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានគាំទ្រដោយឧត្តមមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៩

អំពីក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន

- ១. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន រួមមាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សន្តិសុខ-នយោបាយអាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន និងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍សង្គម-វប្បធម៌អាស៊ាន ។
- ២. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ មានអង្គការរដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។
- ៣. រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ត្រូវតែងតាំងតំណាងជាតិរបស់ខ្លួន សម្រាប់ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍នីមួយៗ ។
- ៤. ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនីមួយៗ នៃសេចក្តីទាំងបីរបស់សហគមន៍អាស៊ាន ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗត្រូវ :
  - ក. ធានាអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
  - ខ. សម្របសម្រួលការងារផ្នែកផ្សេងៗ ក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងលើបញ្ហាដែលកើតមានឡើងក្នុងក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍ដទៃទៀត និង
  - គ. ដាក់របាយការណ៍ និងអនុសាសន៍ផ្សេងៗ ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើបញ្ហា ដែលស្ថិតនៅក្រោមរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។
- ៥. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវប្រជុំយ៉ាងតិច ២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ។ កិច្ចប្រជុំនេះត្រូវដឹកនាំដោយរដ្ឋមន្ត្រីពីររដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលបន្ទុកជាប្រធានអាស៊ាន ។

៦. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបានគាំទ្រដោយឧត្តមមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនៅនឹងសហគមន៍នីមួយៗនោះ ។

មាត្រា ១០

អំពីអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ាន

- ១. អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែករបស់អាស៊ានត្រូវ :
  - ក. ដំណើរការមុខងារស្របតាមអាណត្តិរបស់ខ្លួន
  - ខ. អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង និងសេចក្តីសម្រេចនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ដែលស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន
  - គ. ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងផ្នែករបស់ខ្លួននីមួយៗ ដើម្បីទ្រទ្រង់សមាហរណកម្មអាស៊ាន និងការកសាងសហគមន៍ និង
  - ឃ. ដាក់របាយការណ៍ និងអនុសាសន៍ជូនក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ។
- ២. អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកនីមួយៗរបស់អាស៊ានអាចមានឧត្តមមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងអង្គការក្រោមឱវាទ ដើម្បីបំពេញមុខងារដូចមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ១ ។ ឧបសម្ព័ន្ធនេះអាចធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន បន្ទាប់ពីមានអនុសាសន៍ពីគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយមិនចាំបាច់មានការធ្វើវិសោធនកម្មនៃធម្មនុញ្ញនេះ ។

មាត្រា ១១

អំពីអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងលេខាធិការរដ្ឋាភិបាលអាស៊ាន

- ១. អគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវបានតែងតាំងដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន សម្រាប់អាណត្តិប្រាំឆ្នាំដែលអាណត្តិនេះមិនអាចបន្តទៀតបានទេ ហើយត្រូវជ្រើសរើសចេញពីក្នុងចំណោមជនជាតិនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ផ្អែកទៅលើការប្តូរវេនគ្នាតាមលំដាប់អក្ខរក្រមនៃឈ្មោះរដ្ឋសមាជិក ដោយពិចារណាល្អិតល្អន់ទៅលើសុច្ឆរិតធម៌ សមត្ថភាព បទពិសោធន៍វិជ្ជាជីវៈ និងសមភាពយេនឌ័រ ។
- ២. អគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវ :
  - ក. អនុវត្តភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវនៃការិយាល័យជាន់ខ្ពស់នេះ ដោយយោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃធម្មនុញ្ញនេះ និងលិខិតតុបករណ៍ ពិធីសារ និងកិច្ចប្រតិបត្តិពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយរបស់អាស៊ាន

- ខ. សម្រួល និងត្រួតពិនិត្យមើលការរីកចម្រើននៃការអនុវត្តនីកិច្ចព្រមព្រៀង និងសេចក្តីសម្រេចរបស់អាស៊ាន និងដាក់របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការងារអាស៊ានជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន
- គ. ចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន កិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន កិច្ចប្រជុំរបស់អង្គការព្រឹទ្ធសម្របសម្រួលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន
- ឃ. បង្ហាញអំពីទស្សនៈរបស់អាស៊ាន និងចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំជាមួយភាគីក្រៅតំបន់ដោយអនុលោមទៅតាមគោលមាគ៌ាសហប្រតិបត្តិការ ដែលបានឯកភាព និងអាណត្តិដែលបានប្រគល់ជូនអគ្គលេខាធិការ និង
- ង. ស្នើសុំការអនុម័តពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន តែងតាំង និងបញ្ចប់អាណត្តិរបស់អគ្គលេខាធិការរង ។

- ៣. អគ្គលេខាធិការត្រូវទទួលបានតួនាទីជាប្រធានរដ្ឋបាលរបស់អាស៊ាន ។
- ៤. អគ្គលេខាធិការមានអគ្គលេខាធិការរង ៤រូប ដែលមានតំណែង និងឋានៈស្មើអនុរដ្ឋមន្ត្រី ជាជំនួយការ ។ អគ្គលេខាធិការរងត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខអគ្គលេខាធិការ ក្នុងការអនុវត្តនីមុខងាររបស់ខ្លួន ។
- ៥. អគ្គលេខាធិការរងទាំងបួនត្រូវមានសញ្ជាតិខុសពីអគ្គលេខាធិការ និងមកពីវិស័យមាជិកបួនផ្សេងគ្នា ។
- ៦. អគ្គលេខាធិការរងទាំងបួនមានសមាសភាព :
  - ក. អគ្គលេខាធិការរង ២រូប មានអាណត្តិកំណត់ ៣ឆ្នាំ ដែលអាណត្តិនេះមិនអាចបន្តបាន និងដែលបានជ្រើសរើសចេញពីជនជាតិនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ដោយផ្អែកទៅលើការប្តូរវេនគ្នាតាមលំដាប់អក្ខរក្រម និងដោយពិចារណាល្អិតល្អន់ទៅលើសុច្ឆរិតធម៌ គុណសម្បត្តិ សមត្ថភាព បទពិសោធន៍ និងសមភាពយេនឌ័រ
  - ខ. អគ្គលេខាធិការរង ២រូបទៀត មានអាណត្តិ ៣ឆ្នាំដូចគ្នា ប៉ុន្តែអាណត្តិនេះអាចបន្តបានមួយអាណត្តិទៀត ។ អគ្គលេខាធិការរងទាំងពីររូបនេះត្រូវជ្រើសរើសជាចំហដោយផ្អែកទៅលើលក្ខណៈសម្បត្តិ ដែលសមនឹងទទួលបានតួនាទីនេះ ។
- ៧. លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានមានអគ្គលេខាធិការ និងបុគ្គលិកតាមចំនួនដែលអាចត្រូវការ ។
- ៨. អគ្គលេខាធិការ និងបុគ្គលិកត្រូវ :

- ក. ប្រកាន់ឱ្យបានភាពខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតនូវសុច្ឆរិតភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសមត្ថភាព ក្នុងការបំពេញការងាររបស់ខ្លួន
  - ខ. មិនស្វែងរក ឬទទួលបញ្ហាពីរដ្ឋាភិបាលណាមួយ ឬភាគីខាងក្រៅអាស៊ាន និង
  - គ. ទប់ស្កាត់សកម្មភាពណាមួយដែលអាចឆ្លុះបញ្ចាំងលើគោលជំហររបស់ខ្លួនជាមន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដែលមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអាស៊ានប៉ុណ្ណោះ ។
៩. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវគោរពលក្ខណៈទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងរបស់អគ្គលេខាធិការ និងបុគ្គលិក និងមិនត្រូវប្រើប្រាស់ឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួនទៅលើពួកគេដែលធ្វើឱ្យបាត់ការទទួលខុសត្រូវ ។

មាត្រា ១២

អំពីគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ប្រចាំអាស៊ាន

- ១. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗត្រូវតែងតាំងតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់ខ្លួនមួយរូប ប្រចាំអាស៊ាន ដែលមានឋានៈជាឯកអគ្គរដ្ឋទូត/រាជទូត មានទីតាំងនៅទីក្រុងហ្សាកាតា ។
- ២. តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ទាំងនេះរួមគ្នាបង្កើតបានជាគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍មួយដែលត្រូវ :
  - ក. ទ្រទ្រង់ការងារក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាន និងអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញអាស៊ានតាមផ្នែក
  - ខ. សម្របសម្រួលជាមួយលេខាធិការដ្ឋានជាតិអាស៊ាន និងអង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកដទៃទៀតរបស់អាស៊ាន
  - គ. ធ្វើការងារយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានលើគ្រប់វិស័យពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយដល់ការងាររបស់ខ្លួន
  - ឃ. សម្របសម្រួលសហប្រតិបត្តិការរបស់អាស៊ានជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់
  - ង. បំពេញការងារដទៃទៀតដែលអាចកំណត់ឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។

មាត្រា ១៣

អំពីលេខាធិការដ្ឋានជាតិអាស៊ាន

រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបង្កើតលេខាធិការដ្ឋានជាតិអាស៊ានមួយរបស់ខ្លួនដែលត្រូវ :

- ក. ដើរតួនាទីជាចំណុចទំនាក់ទំនងក្នុងថ្នាក់ជាតិ
- ខ. ជាកន្លែងតម្កល់ព័ត៌មានទាំងអស់នៃកិច្ចការរបស់អាស៊ានថ្នាក់ជាតិ
- គ. សម្របសម្រួលការអនុវត្តន៍សេចក្តីសម្រេចរបស់អាស៊ានថ្នាក់ជាតិ
- ឃ. សម្របសម្រួល និងជួយរៀបចំកិច្ចប្រជុំអាស៊ានថ្នាក់ជាតិ
- ង. លើកស្ទួយអត្តសញ្ញាណ និងការយល់ដឹងអំពីអាស៊ានថ្នាក់ជាតិ
- ច. រួមចំណែកកសាងសហគមន៍អាស៊ាន ។

មាត្រា ១៤

អំពីអង្គការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន

- ១. ដោយអនុលោមតាមគោលបំណង និងគោលការណ៍របស់ធម្មនុញ្ញអាស៊ានដែលទាក់ទងទៅនឹងការលើកស្ទួយ និងការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន អាស៊ានត្រូវបង្កើតអង្គការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ានមួយ ។
- ២. អង្គការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាននេះត្រូវធ្វើការ ដោយអនុលោមទៅតាមឯកសារគោល ដែលនឹងកំណត់ដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ។

មាត្រា ១៥

អំពីគ្រឹះស្ថានអាស៊ាន

- ១. គ្រឹះស្ថានអាស៊ានត្រូវគាំទ្រដល់អត្តលេខាធិការអាស៊ាន និងសហការជាមួយអង្គការអាស៊ានពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីទ្រទ្រង់ការកសាងសហគមន៍អាស៊ាន តាមរយៈការជំរុញការយល់ដឹងឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីអត្តសញ្ញាណអាស៊ាន អន្តរទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជន និងប្រជាជន និងសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយផ្នែកធុរកិច្ច សង្គមស៊ីវិល គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ។
- ២. គ្រឹះស្ថានអាស៊ានទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខអត្តលេខាធិការអាស៊ាន ដែលជាអ្នកផ្តល់របាយការណ៍ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។

ជំពូកទី ៥

អង្គការពាក់ព័ន្ធអាស៊ាន

មាត្រា ១៦

អង្គការពាក់ព័ន្ធអាស៊ាន

- ១. អាស៊ានអាចបំពេញការងារជាមួយអង្គការពន្យារមាត់ ដែលគាំទ្រធម្មនុញ្ញអាស៊ាននេះ ជាពិសេស ចំពោះគោលបំណង និងគោលការណ៍របស់ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន។ អង្គការពាក់ព័ន្ធអាស៊ានមាន រាយនាមក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ២ នៃធម្មនុញ្ញនេះ។
- ២. វិធាននៃនីតិវិធី និងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សម្រាប់ការចូលរួមជាមួយអង្គការទាំងនេះត្រូវកំណត់ ដោយគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ នៅពេលដែលបានទទួលអនុសាសន៍ពីអគ្គលេខាធិការ អាស៊ាន។
- ៣. ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ អាចត្រូវបានប្តូរធម្មនុញ្ញភាព ដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាននៅពេលមានអនុសាសន៍ ពីគណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយពុំចាំបាច់ធ្វើវិសោធនកម្មនៃធម្មនុញ្ញនេះ។

ជំពូកទី ៦

បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ

មាត្រា ១៧

អំពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អាស៊ាន

- ១. អាស៊ានមានសិទ្ធិទទួលបានបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ នៅក្នុងទឹកដីនៃរដ្ឋសមាជិក តាមភាពចាំបាច់ សម្រាប់ការបំពេញគោលបំណងរបស់ខ្លួន។
- ២. បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិនេះ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងដោយឡែករវាងអាស៊ាន និង រដ្ឋសមាជិកជាម្ចាស់ផ្ទះ។

មាត្រា ១៨

**អំពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន
និងមន្ត្រីលេខាធិការរដ្ឋាភិបាលអាស៊ាន**

- ១. អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន និងបុគ្គលិកនៃលេខាធិការរដ្ឋាភិបាលអាស៊ានដែលចូលរួមក្នុងសកម្មភាពជា ផ្លូវការរបស់អាស៊ាន ឬជាតំណាងអាស៊ាន ប្រចាំរដ្ឋសមាជិក ចាំបាច់ត្រូវបានទទួលបុព្វសិទ្ធិ និង អភ័យឯកសិទ្ធិ ដើម្បីបំពេញមុខនាទីរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ ។
- ២. បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ដោយឡែកមួយទៀតរបស់អាស៊ាន ។

មាត្រា ១៩

**អំពីបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍
និងមន្ត្រីដែលកំពុងបំពេញភារកិច្ចនៅអាស៊ាន**

- ១. តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសមាជិក ប្រចាំនៅអាស៊ាន និងមន្ត្រីរបស់រដ្ឋសមាជិក ដែលចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពជាផ្លូវការរបស់អាស៊ាន ឬដែលជាតំណាងអាស៊ានប្រចាំរដ្ឋសមាជិក ចាំបាច់ត្រូវ បានទទួលបុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិ ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ ។
- ២. បុព្វសិទ្ធិ និងអភ័យឯកសិទ្ធិរបស់តំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ និងមន្ត្រី ដែលកំពុងបំពេញភារកិច្ចនៅ អាស៊ាន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែន (Vienna) ឆ្នាំ១៩៦១ ស្តីពីទំនាក់ទំនង ការទូត ឬអនុលោមទៅតាមច្បាប់ជាតិរបស់រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ។

ជំពូកទី ៧

ការធ្វើសេចក្តីសម្រេច

មាត្រា ២០

អំពីការធ្វើក្រុមយោបល់ និងកុងសង់ស៊ីស

- ១. ជាគោលការណ៍គ្រឹះ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់អាស៊ានត្រូវឈរលើមូលដ្ឋាននៃការប្រឹក្សាយោបល់ និងកុងសង់ស៊ីស ។
- ២. ក្នុងករណីដែលមិនមានកុងសង់ស៊ីស កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានអាចនឹងធ្វើការសម្រេចអំពីរបៀប នៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចជាក់លាក់មួយ ។

- ៣. សេចក្តីដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ និង ២ នៃមាត្រានេះ មិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់វិធីសាស្ត្រធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានារបស់អាស៊ាន ដូចដែលមានកំណត់ក្នុងលិខិតបករណ៍គតិយុត្តពាក់ព័ន្ធរបស់អាស៊ានដទៃទៀត ។
- ៤. ក្នុងករណីមានការរំលោភធ្ងន់ធ្ងរ ឬការប្រព្រឹត្តិផ្ទុយទៅនឹងធម្មនុញ្ញនេះ សេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ។

មាត្រា ២១

អំពីការអនុវត្តន៍ និងនីតិវិធី

- ១. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបញ្ញត្តិវិធាននៃនីតិវិធីរបស់ខ្លួន ។
- ២. នៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច រូបមន្តសម្រាប់ការចូលរួម ដែលមានភាពទន់ភ្លន់ដូចជា ការប្រើរូបមន្តអាស៊ានដកអ៊ិច [ASEAN Minus X formula] អាចអនុវត្តបានប្រសិនបើមានកុងសង់ស៊ីសក្នុងការអនុវត្តន៍ ។

ជំពូកទី ៨

ការដោះស្រាយជម្លោះ

មាត្រា ២២

អំពីគោលការណ៍ទូទៅ

- ១. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ានត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងដោះស្រាយជម្លោះទាំងឡាយ ដោយសន្តិវិធីឱ្យទាន់ពេលវេលា តាមរយៈកិច្ចសន្ទនា ការប្រឹក្សាយោបល់ និងការចរចា ។
- ២. អាស៊ានត្រូវរក្សា និងបង្កើតយន្តការដោះស្រាយជម្លោះលើគ្រប់វិស័យនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២៣

អំពីអន្តរការី ការផ្សះផ្សា និងការនាំសម្រុះសម្រួល

- ១. រដ្ឋសមាជិកដែលជាភាគីនៃជម្លោះ អាចព្រមព្រៀងគ្នានៅពេលណាមួយក្នុងការស្វែងរកមធ្យោបាយ ដោះស្រាយវិវាទ តាមរយៈអន្តរការី ការផ្សះផ្សា ឬការសម្រុះសម្រួល ក្នុងពេលវេលាជាក់លាក់ ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ។
- ២. ភាគីក្នុងជម្លោះអាចស្នើសុំប្រធានអាស៊ាន ឬអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ក្នុងតួនាទីជាមន្ត្រីជំនួយ ដើម្បីផ្តល់នូវអន្តរការី ការផ្សះផ្សា ឬការនាំសម្រុះសម្រួល ។

មាត្រា ២៤

អំពីយន្តការដោះស្រាយជម្លោះតូចលិខិតុបករណ៍ពិសេស

- ១. រាល់ជម្លោះដែលទាក់ទងនឹងលិខិតុបករណ៍ពិសេសរបស់អាស៊ាន ត្រូវដោះស្រាយ តាមរយៈ យន្តការ និងនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងលិខិតុបករណ៍ទាំងនោះ ។
- ២. ចំពោះជម្លោះ ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍តាមលិខិតុបករណ៍អាស៊ាន ណាមួយ ត្រូវដោះស្រាយដោយសន្តិវិធី ដោយអនុលោមតាមសន្ធិសញ្ញាស្តីពីមិត្តភាព និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (TAC) និងវិធាននៃនីតិវិធីរបស់សន្ធិសញ្ញានេះ ។
- ៣. ប្រសិនបើមិនមានបញ្ញត្តិផ្សេងពីនេះទេ ជម្លោះដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍ កិច្ចព្រមព្រៀងសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ត្រូវដោះស្រាយទៅតាមពិធីសារអាស៊ានស្តីពីយន្តការពង្រឹង ការដោះស្រាយជម្លោះ ។

មាត្រា ២៥

អំពីការបង្កើតយន្តការដោះស្រាយជម្លោះ

ប្រសិនបើពុំមានការបញ្ញត្តិផ្សេងពីនេះ យន្តការដោះស្រាយជម្លោះសមស្រប ដែលរួមទាំងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងត្រូវបង្កើតឡើង សម្រាប់ជម្លោះដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍ធម្មនុញ្ញនេះ និង លិខិតុបករណ៍អាស៊ានដទៃទៀត ។

មាត្រា ២៦

អំពីជម្លោះដែលមិនអាចដោះស្រាយបាន

ក្នុងករណីដែលជម្លោះនៅតែពុំអាចដោះស្រាយបាន បន្ទាប់ពីបានអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិ ដែលមានចែង ក្នុងបញ្ញត្តិខាងលើនៃជំពូកនេះ ជម្លោះនោះត្រូវដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។

មាត្រា ២៧

អំពីការប្រតិបត្តិ

- ១. អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ដែលជួយជ្រោមជ្រែងពីលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ឬអង្គភាពអាស៊ាន ដែលមានការតែងតាំងណាមួយ ត្រូវត្រួតពិនិត្យការប្រតិបត្តិតាមភស្តុតាងជាក់ស្តែង អនុសាសន៍ ឬសេចក្តីសម្រេច ដែលចេញពីយន្តការដោះស្រាយជម្លោះអាស៊ាន ហើយត្រូវផ្តល់របាយការណ៍ នេះ ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានជ្រាប ។
- ២. រដ្ឋសមាជិកណាមួយ ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារការមិនគោរពទៅតាមភស្តុតាងជាក់ស្តែង ឬអនុសាសន៍ ឬសេចក្តីសម្រេចចេញពីយន្តការដោះស្រាយជម្លោះអាស៊ាន អាចដាក់បញ្ហានេះ ជូនទៅកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។

មាត្រា ២៨

អំពីបទប្បញ្ញត្តិធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ

និងនីតិវិធីអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនៃទៀត

ប្រសិនបើពុំមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនេះទេ រដ្ឋសមាជិកមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់វិធីដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៣៣ (១) នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ឬលិខិតបករណ៍គតិយុត្តអន្តរជាតិ ដទៃទៀត ដែលរដ្ឋសមាជិកគឺជាភាគី ។

ជំពូកទី ៩

ថវិកា និងហិរញ្ញវត្ថុ

មាត្រា ២៩

អំពីគោលការណ៍ទូទៅ

- ១. អាស៊ានត្រូវបង្កើតវិធានហិរញ្ញវត្ថុ និងនីតិវិធីដោយអនុលោមទៅតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។
- ២. អាស៊ានត្រូវពិនិត្យមើលគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ការអនុវត្តន៍ និងបទបញ្ជាថវិកា ។
- ៣. គណនីហិរញ្ញវត្ថុត្រូវស្ថិតនៅក្រោមសវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងមកពីខាងក្រៅ ។

មាត្រា ៣០

អំពីថវិកា និងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ប្រតិបត្តិការលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន

- ១. លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាននឹងត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនូវធនធានហិរញ្ញវត្ថុចាំបាច់ ដើម្បីបំពេញការងាររបស់ខ្លួនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។
- ២. ថវិកាសម្រាប់ប្រតិបត្តិការរបស់លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដោយរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានតាមរយៈវិភាគទានប្រចាំឆ្នាំស្មើគ្នា និងត្រូវបង់ឱ្យទាន់ពេលវេលា ។
- ៣. អគ្គលេខាធិការត្រូវរៀបចំសំណើថវិកា សម្រាប់ប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំរបស់លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដើម្បីសុំការអនុម័តពីក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ក្រោយពីទទួលបានអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ។
- ៤. លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានត្រូវប្រតិបត្តិតាមវិធាន និងនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន តាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ជំពូកទី ១០
រដ្ឋបាល និងនីតិវិធី

មាត្រា ៣១
អំពីប្រធានរបស់អាស៊ាន

១. ប្រធានរបស់អាស៊ានត្រូវប្តូររវេនជារៀងរាល់ឆ្នាំ តាមលំដាប់អក្ខរក្រមនៃឈ្មោះជាភាសាអង់គ្លេសរបស់រដ្ឋសមាជិក ។
២. សម្រាប់រយៈពេលពេញមួយឆ្នាំ អាស៊ានត្រូវមានប្រធានតែមួយ ។ រដ្ឋសមាជិកដែលទទួលបានជាប្រធានអាស៊ានក្នុងឆ្នាំនោះត្រូវធ្វើជាប្រធាននៃ :
  - ក. កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន និងកិច្ចប្រជុំកំពូលពាក់ព័ន្ធ
  - ខ. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន
  - គ. ក្រុមប្រឹក្សាសហគមន៍អាស៊ានទាំងបី
  - ឃ. អង្គការថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីជំនាញតាមផ្នែកពាក់ព័ន្ធរបស់អាស៊ាន និងខុត្តមមន្ត្រីតាមកាលសមស្រប និង
  - ង. គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍របស់អាស៊ាន ។

មាត្រា ៣២
អំពីតួនាទីរបស់ប្រធានអាស៊ាន

រដ្ឋសមាជិក ដែលទទួលធ្វើជាប្រធានរបស់អាស៊ានត្រូវ :

- ក. លើកស្ទួយយ៉ាងសកម្ម និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវផលប្រយោជន៍ និងសុខុមាលភាពរបស់អាស៊ាន រួមទាំងការខិតខំប្រឹងប្រែងកសាងសហគមន៍អាស៊ាន តាមរយៈការផ្តួចផ្តើមគោលនយោបាយ ការសម្របសម្រួល កុងសង់ស៊ីស និងសហប្រតិបត្តិការ
- ខ. ធានាភាពជាស្នូល (Centrality) របស់អាស៊ាន
- គ. ធានាការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទាន់ពេល ចំពោះបញ្ហាបន្ទាន់ ឬសភាពការណ៍ដែលមានវិបត្តិប៉ះពាល់ដល់អាស៊ាន រួមទាំងការផ្តល់ការជួយសម្រុះសម្រួល និងការរៀបចំផ្សេងៗទៀត ដើម្បីដោះស្រាយជាបន្ទាន់នូវបញ្ហាទាំងនេះ
- ឃ. តំណាងឱ្យអាស៊ានក្នុងការពង្រឹង និងជំរុញទំនាក់ទំនងពិភពលោកជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់ និង
- ង. អនុវត្តនូវកិច្ចការ និងភារកិច្ចដទៃទៀត តាមអាណត្តិដែលទទួលបាន ។

មាត្រា ៣៣

អំពីវិធីការការទូត និងការអនុវត្ត

អាស៊ាន និងរដ្ឋសមាជិកត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវវិធីការការទូតដែលមានស្រាប់ និងការប្រតិបត្តិក្នុងការរៀបចំ សកម្មភាពដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអាស៊ាន ។ រាល់ការផ្លាស់ប្តូរទាំងឡាយត្រូវមានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សា សម្របសម្រួលអាស៊ាន តាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការតំណាងអចិន្ត្រៃយ៍ ។

មាត្រា ៣៤

អំពីភាសាប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងអាស៊ាន

ភាសាប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការក្នុងអាស៊ានគឺ : ភាសាអង់គ្លេស ។

ជំពូកទី ១១

អត្តសញ្ញាណ និងនិមិត្តសញ្ញា

មាត្រា ៣៥

អំពីអត្តសញ្ញាណអាស៊ាន

អាស៊ានត្រូវលើកកម្ពស់អត្តសញ្ញាណរួមរបស់ខ្លួន និងក្នុងន័យជារបស់ប្រជាជន ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចនូវ តម្លៃ គោលដៅ និងជោគវាសនារួមគ្នារបស់អាស៊ាន ។

មាត្រា ៣៦

អំពីបាវចនាអាស៊ាន

បាវចនាអាស៊ានគឺ : ចក្ខុវិស័យមួយ អត្តសញ្ញាណមួយ សហគមន៍មួយ ។

មាត្រា ៣៧
អំពីទង់អាស៊ាន

ទង់របស់អាស៊ានត្រូវមានទ្រង់ទ្រាយដូចបានបង្ហាញក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ ។

មាត្រា ៣៨
អំពីនិមិត្តសញ្ញារបស់អាស៊ាន

និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានត្រូវមានទ្រង់ទ្រាយដូចបានបង្ហាញក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ ។

មាត្រា ៣៩
អំពីទិវាអាស៊ាន

ថ្ងៃទី ៨ ខែសីហា ត្រូវកំណត់ជាទិវាអាស៊ាន ។

មាត្រា ៤០
អំពីភ្លេងអាស៊ាន

អាស៊ានត្រូវមានភ្លេងរបស់ខ្លួន ។

ជំពូកទី ១២
ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់

មាត្រា ៤១
អំពីការអនុវត្តទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់

១. អាស៊ានត្រូវអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងជាមិត្តភាព និងកិច្ចសន្តិភាពដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងភាពជាដៃគូជាមួយបណ្តាប្រទេស និងអនុតំបន់ តំបន់ និងអង្គការ អន្តរជាតិ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។
២. ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់របស់អាស៊ានត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលបំណង និងគោលការណ៍ទាំងឡាយ ដែលមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញនេះ ។
៣. អាស៊ានត្រូវតែជាកម្លាំងនាំមុខជាចម្បងមួយ នៅក្នុងការរៀបចំតំបន់ ដែលខ្លួនផ្តួចផ្តើម និង រក្សាភាពជាស្នូលរបស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងការកសាងសហគមន៍ ។

៤. ក្នុងការអនុវត្តន៍ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់អាស៊ាន រដ្ឋសមាជិកត្រូវសម្របសម្រួល និងខិតខំប្រឹងប្រែង អភិវឌ្ឍជំហររួម និងធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នាលើមូលដ្ឋាននៃភាពឯកភាព និងសាមគ្គីភាព ។
៥. ទិសដៅគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់របស់អាស៊ាន ត្រូវដាក់ចេញ ដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន តាមអនុសាសន៍របស់កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ។
៦. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន ត្រូវធានាឱ្យមានភាពស្របគ្នា និងភាពរលូនក្នុងការអនុវត្តន៍ ទំនាក់ទំនងក្រៅតំបន់របស់អាស៊ាន ។
៧. អាស៊ានអាចសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយបណ្តាប្រទេស ឬអនុតំបន់ តំបន់ និងអង្គការ អន្តរជាតិ និងស្ថាប័នទាំងឡាយបាន ។ នីតិវិធីនៃការសម្រេចកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបញ្ជាក់ ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រុមប្រឹក្សា សហគមន៍អាស៊ាន ។

មាត្រា ៤២

អំពីអ្នកសម្របសម្រួលប្រទេសដៃគូសន្ទនាអាស៊ាន

១. រដ្ឋសមាជិក ដែលដើរតួនាទីជាប្រទេសសម្របសម្រួល ត្រូវប្តូរវេនគ្នាទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុង ក្នុងការសម្របសម្រួល និងជំរុញផលប្រយោជន៍អាស៊ាន ក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ខ្លួនជាមួយដៃគូ សន្ទនាពាក់ព័ន្ធ និងជាមួយអង្គការតំបន់ និងអន្តរជាតិ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។
២. ក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូក្រៅតំបន់ ប្រទេសសម្របសម្រួលត្រូវ :
  - ក. តំណាងអាស៊ាន និងលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនង ដោយឈរលើមូលដ្ឋានគោរពគ្នាទៅវិញ ទៅមក និងសមភាព ស្របទៅតាមគោលការណ៍របស់អាស៊ាន
  - ខ. ធ្វើជាសហប្រធានកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធរវាងអាស៊ាន និងដៃគូក្រៅតំបន់ និង
  - គ. គាំទ្រដោយគណៈកម្មាធិការអាស៊ានពាក់ព័ន្ធនានានៅក្នុងប្រទេសទីបី និងនៅអង្គការ អន្តរជាតិនានា ។

មាត្រា ៤៣

អំពីគណៈកម្មាធិការអាស៊ានក្នុងប្រទេសទីបី និងអង្គការអន្តរជាតិ

១. គណៈកម្មាធិការអាស៊ានក្នុងប្រទេសទីបី អាចត្រូវបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសពុំមែនជាសមាជិក អាស៊ាន ដែលក្នុងនោះ មានប្រធានបេសកកម្មការទូតនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ។ គណៈកម្មាធិការ ស្រដៀងគ្នានេះក៏អាចនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដោយទាក់ទងទៅនឹងអង្គការអន្តរជាតិ ។ គណៈ-

កម្មាធិការនេះត្រូវលើកស្ទួយផលប្រយោជន៍ និងអត្តសញ្ញាណអាស៊ាននៅក្នុងប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ និងអង្គការអន្តរជាតិ ។

២. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ានត្រូវកំណត់អំពីវិធាននីតិវិធីរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ។

មាត្រា ៤៤

អំពីលក្ខន្តិកៈរបស់ភាគីក្រៅតំបន់

- ១. ក្នុងការអនុវត្តនីតិវិធីនៃក្រៅតំបន់ កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ានអាចផ្តល់ដល់ភាគី ក្រៅតំបន់នូវឋានៈរដ្ឋការជាដៃគូសន្តាន ជាដៃគូសន្តានតាមផ្នែក ជាដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ជាអ្នក សង្កេតការពិសេស ជាក្សេម ឬអាចផ្តល់នូវឋានៈផ្សេងទៀតដែលអាចបង្កើតឡើងពីនេះតទៅ ។
- ២. ដោយអនុលោមទៅតាមវិធាននៃនីតិវិធី ភាគីក្រៅតំបន់អាចនឹងត្រូវអញ្ជើញឱ្យចូលរួមកិច្ចប្រជុំ អាស៊ាននានា ឬក្នុងសកម្មភាពសហប្រតិបត្តិការផ្សេងៗ ដោយពុំចាំបាច់ផ្តល់នូវឋានៈរដ្ឋការ ណាមួយឡើយ ។

មាត្រា ៤៥

អំពីទំនាក់ទំនងជាមួយប្រព័ន្ធនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ និងអង្គការអន្តរជាតិ និងស្ថាប័នដទៃទៀត

- ១. អាស៊ានអាចស្វែងរកឋានៈសមស្របណាមួយជាមួយនឹងប្រព័ន្ធអង្គការសហប្រជាជាតិ ក៏ដូច ជាមួយនឹងអង្គការអន្តរជាតិ អង្គការតំបន់ អនុតំបន់ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។
- ២. ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានត្រូវសម្រេចអំពីការចូលរួមរបស់អាស៊ានក្នុងអង្គការអន្តរជាតិ ក្នុងអង្គការតំបន់ ក្នុងអង្គការអនុតំបន់ និងស្ថាប័នដទៃទៀត ។

មាត្រា ៤៦

អំពីការទទួលស្គាល់រដ្ឋដែលពុំមែនជាសមាជិកអាស៊ានឱ្យប្រចាំនៅអាស៊ាន

រដ្ឋដែលពុំមែនជាសមាជិកអាស៊ាន និងអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ អាចតែងតាំងអគ្គរដ្ឋទូត/រាជទូត ឱ្យប្រចាំនៅអាស៊ានបាន ។ ការទទួលស្គាល់នូវការតែងតាំងនេះ ត្រូវសម្រេចដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រី ការបរទេសអាស៊ាន ។

ជំពូកទី ១៣

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ និងអវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៤៧

**អំពីការចុះហត្ថលេខា ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការតម្កល់ឯកសារ
និងការចូលជាធរមាន**

- ១. ធម្មនុញ្ញអាស៊ាននេះត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយរដ្ឋសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។
- ២. ធម្មនុញ្ញនេះត្រូវផ្តល់សច្ចាប័នដោយរដ្ឋសមាជិកទាំងអស់ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធីផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសមាជិកនីមួយៗ ។
- ៣. រាល់លិខិតូបករណ៍សច្ចាប័នត្រូវតម្កល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ហើយត្រូវជូនដំណឹងនេះជាបន្ទាន់ទៅរដ្ឋសមាជិកទាំងអស់ស្តីពីការតម្កល់ទុកនេះ ។
- ៤. ធម្មនុញ្ញនេះត្រូវចូលជាធរមាននៅកំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃតម្កល់ទុកលិខិតូបករណ៍សច្ចាប័នទីដប់ ជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។

មាត្រា ៤៨

អំពីការធ្វើវិសោធនកម្ម

- ១. រដ្ឋសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ មានសិទ្ធិស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មធម្មនុញ្ញនេះបាន ។
- ២. ការស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មធម្មនុញ្ញនេះ ត្រូវដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានសម្រេចដោយកុងសង់ស៊ុស ដើម្បីដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។
- ៣. ការធ្វើវិសោធនកម្មធម្មនុញ្ញ ដែលបានឯកភាពដោយកុងសង់ស៊ុសដោយកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានចាំបាច់ត្រូវផ្តល់សច្ចាប័នពីរដ្ឋសមាជិកទាំងអស់ ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៤៧ ។
- ៤. វិសោធនកម្មត្រូវចូលជាធរមានរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃតម្កល់ទុកលិខិតូបករណ៍សច្ចាប័នចុងក្រោយជាមួយអគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ។

មាត្រា ៤៩

អំពីឯកសារគោល និងវិធាននៃនីតិវិធី

ប្រសិនបើពុំមានចែងច្បាស់លាស់នៅក្នុងធម្មនុញ្ញនេះទេ ក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ានត្រូវកំណត់ និងធានាឱ្យឯកសារគោល និងវិធាននៃនីតិវិធីមានភាពស្របគ្នា ។

មាត្រា ៥០

ការពិនិត្យឡើងវិញ

ធម្មនុញ្ញនេះអាចនឹងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការចូលជាធរមាន ឬក៏អាចពិនិត្យឡើងវិញ ក្នុងរយៈពេលណាមួយទៀត តាមការកំណត់របស់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន ។

មាត្រា ៥១

ការបកស្រាយធម្មនុញ្ញអាស៊ាន

- ១. បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណើរបស់រដ្ឋសមាជិកណាមួយ ការបកស្រាយធម្មនុញ្ញត្រូវធ្វើឡើង ដោយលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ដោយអនុលោមតាមវិធាននៃនីតិវិធីដែលកំណត់ដោយក្រុមប្រឹក្សាសម្របសម្រួលអាស៊ាន ។
- ២. រាល់ទំនាស់ ដែលកើតឡើងពីការបកស្រាយធម្មនុញ្ញនេះត្រូវដោះស្រាយ តាមរយៈបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងជំពូកទី ៨ នៃធម្មនុញ្ញនេះ ។
- ៣. ចំណងជើង ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងធម្មនុញ្ញនេះមានគោលបំណងតែមួយគត់ គឺសម្រាប់ជាឯកសារយោង ។

មាត្រា ៥២

អំពីភាពបន្តនៃច្បាប់

- ១. រាល់សន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា កិច្ចព្រមព្រៀង កិច្ចស្រុះស្រួលគ្នា (Concord) សេចក្តីថ្លែងការណ៍ពិធីសារ និងលិខិតូបករណ៍ផ្សេងៗរបស់អាស៊ាន ដែលមានតាំងពីមុនការចូលជាធរមាននៃធម្មនុញ្ញនេះនៅតែមានសុពលភាព ។
- ២. ត្រូវយកធម្មនុញ្ញអាស៊ានជាគោល ក្នុងករណីមានភាពមិនស្របគ្នារវាងសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៃរដ្ឋសមាជិកអាស៊ាន ដែលមានចែងក្នុងលិខិតូបករណ៍ខាងលើជាមួយនឹងធម្មនុញ្ញនេះ ។

មាត្រា ៥៣

អត្ថបទដើម

អត្ថបទដើមជាភាសាអង់គ្លេសនៃធម្មនុញ្ញនេះដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខារួចហើយ ត្រូវតម្កល់ទុកដោយ
អគ្គលេខាធិការអាស៊ាន ហើយអគ្គលេខាធិការអាស៊ានត្រូវផ្តល់អត្ថបទថតចម្លងមួយច្បាប់ ដែលមាន
ការបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវទៅរដ្ឋនីមួយៗ ដែលជាសមាជិកអាស៊ាន ។

មាត្រា ៥៤

អំពីការចុះបញ្ជីនៃធម្មនុញ្ញអាស៊ាន

ធម្មនុញ្ញអាស៊ានត្រូវចុះបញ្ជី ដោយអគ្គលេខាធិការអាស៊ានជាមួយលេខាធិការដ្ឋានអង្គការសហប្រជាជាតិ
ដោយអនុវត្តតាមមាត្រា ១០២ កថាខ័ណ្ឌ ១ នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

មាត្រា ៥៥

អំពីទ្រព្យរបស់អាស៊ាន

ទ្រព្យសម្បត្តិ និងមូលនិធិរបស់អង្គការនេះត្រូវតម្កល់ទុកក្នុងនាមអាស៊ាន ។

ធ្វើនៅប្រទេសសិង្ហបុរី ថ្ងៃទីម្ភៃ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំពីរពាន់ប្រាំពីរ ធ្វើឡើងជាភាសាអង់គ្លេសតែមួយគត់ ។

តំណាងប្រឹក្សាបណ្ណប្រឹក្សាស្រុក

**ហាង ហាងសាវណាណា ប៊ុនក្រាស់
ស៊ុនតង់ នៃប្រឹក្សាបណ្ណប្រឹក្សាស្រុក**

តំណាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

**សម្តេច ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

តំណាងសាធារណរដ្ឋកម្ពុជា

**បណ្ឌិត ស៊ីសុវត្ថិណ្ណ យ៉ាង យ៉ាង
ប្រធានាធិបតី**

តំណាងសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតកម្ពុជា

**ប៊ុន បុន្នាវ៉ាន់
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

តំណាងសហព័ន្ធម៉ាឡេស៊ី

**ជាន់ សេរី អាប់ឌុលក្រាអាប់ ហាដាវី
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

តំណាងសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា

**ឧត្តមសេនីយ៍ ថេន សេន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

តំណាងសាធារណរដ្ឋហ្វីលីពីន

**គូរីយ៉ា ម៉ាកាប៉ង់កាប៉ង់ អារ៉ូយ៉ូ
ប្រធានាធិបតី**

តំណាងសាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរី

**លី សេវ័នលុច
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

តំណាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

**ឧត្តមសេនីយ៍ (ចូលនិវត្តន៍) ស៊ីវ៉ាឃុន្ទ ជូឡាណុន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

តំណាងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

**ខ្វៀង តាន់យុច
នាយករដ្ឋមន្ត្រី**

អង្គការព្រឹទ្ធសន្តិសុខសម្រាប់អាស៊ាន

១. សហគមន៍សន្តិសុខសម្រាប់អាស៊ាន

- ១. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន (AMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ាន (ASEAN SOM)
  - គណៈកម្មការអចិន្ត្រៃយ៍អាស៊ាន (ASC)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ (SOMDP)
- ២. គណៈកម្មការស្តីពីតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍គ្មានអារុំធនុយក្លេអ៊ែរ (SEANWFZ Commission)
  - គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិនៃគណៈកម្មការស្តីពីតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍គ្មានអារុំធនុយក្លេអ៊ែរ
- ៣. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការពារប្រទេសអាស៊ាន (ADMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីការពារប្រទេសអាស៊ាន (ADSOM)
- ៤. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីច្បាប់អាស៊ាន (ALAWMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីច្បាប់អាស៊ាន (ASLOM)
- ៥. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន (AMMTC)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីឧក្រិដ្ឋកម្មឆ្លងដែន (SOMTC)
  - ឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន (ASOD)
  - កិច្ចប្រជុំអគ្គនាយកនៃនាយកដ្ឋានអន្តោប្រវេសន៍ និងប្រធានផ្នែកកិច្ចការកុងស៊ុលនៃក្រសួងការបរទេស (DGICM)
- ៦. វេទិកាតំបន់អាស៊ាន (ARF)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីវេទិកាតំបន់អាស៊ាន (ARF SOM)

២. សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន

- ១. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (AEM)
  - ក្រុមការងារជាន់ខ្ពស់ស្តីពីសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (HLTF-ED)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីសេដ្ឋកិច្ច (SEOM)
- ២. ក្រុមប្រឹក្សាតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន (AFTA Council)
- ៣. ក្រុមប្រឹក្សាតំបន់វិនិយោគអាស៊ាន (AIA Council)
- ៤. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ាន (AFMM)

- កិច្ចប្រជុំទេសាភិបាលរងធនាគារកណ្តាល និងហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ាន (AFDM)
- កិច្ចប្រជុំអគ្គនាយកដ្ឋានអាស៊ាន (Customs DG)
- ៥. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីកសិកម្ម និងរុក្ខាប្រមាញ់ (AMAF)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីនៃរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីកសិកម្ម និងរុក្ខាប្រមាញ់ (SOM-AMAF)
  - ឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីរុក្ខាប្រមាញ់ (ASOF)
- ៦. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីថាមពល (AMEM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីថាមពល (SOME)
- ៧. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីធនធានរ៉ែ (AMMin)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីធនធានរ៉ែ (ASOMM)
- ៨. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (AMMST)
  - គណៈកម្មាធិការវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា (COST)
- ៩. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍ (TELMIN)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងទូរគមនាគមន៍ (TELSOM)
  - ក្រុមប្រឹក្សានិយ័តកម្មទូរគមនាគមន៍អាស៊ាន (ATRC)
- ១០. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូនអាស៊ាន (ATM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន (STOM)
- ១១. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីទេសចរណ៍អាស៊ាន (M-ATM)
  - កិច្ចប្រជុំអង្គការទេសចរណ៍ជាតិអាស៊ាន (ASEAN NTOs)
- ១២. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាងទន្លេមេគង្គ (AMBDC)
  - គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាស៊ាន ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍អាងទន្លេមេគង្គ (AMBDC SC)
  - គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុជាន់ខ្ពស់ (HLFC)
- ១៣. មជ្ឈមណ្ឌលថាមពលអាស៊ាន
- ១៤. មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ាន-ជប៉ុន នៅទីក្រុងតូក្យូ

៣. សហគមន៍សង្គម វប្បធម៌អាស៊ាន

- ១. រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានទទួលបន្ទុកព័ត៌មាន (AMRI)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីទទួលបន្ទុកព័ត៌មាន (SOMRI)
- ២. រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានទទួលបន្ទុកវប្បធម៌ និងសិល្បៈ (AMCA)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីវប្បធម៌ និងសិល្បៈ (SOMCA)

- ៣. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីអប់រំអាស៊ាន (ASED)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីអប់រំ (SOM-ED)
- ៤. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (AMMDM)
  - គណៈកម្មាធិការអាស៊ានគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (ACDM)
- ៥. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីបរិស្ថានអាស៊ាន (AMME)
  - ឧត្តមមន្ត្រីបរិស្ថានអាស៊ាន (ASOEN)
- ៦. សន្និសីទនៃភាគីកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីការបំពុលដោយផ្សែងអ័ព្ទឆ្លងដែន (COP)
  - គណៈកម្មាធិការក្រោមសន្និសីទនៃភាគីកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ានស្តីពីការបំពុលដោយផ្សែងអ័ព្ទឆ្លងដែន
- ៧. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីសុខាភិបាលអាស៊ាន (AHMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍សុខភាព (SOMHD)
- ៨. កិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការងារអាស៊ាន (ALMM)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីការងារ (SLOM)
  - គណៈកម្មាធិការអាស៊ានសម្រាប់ការអនុវត្តន៍សេចក្តីថ្លែងការណ៍អាស៊ានស្តីពីកិច្ចការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិកម្មករទេសន្តប្រវេសន៍
- ៩. រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (AMRDPE)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (SOMRDPE)
- ១០. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីអាស៊ានស្តីពីសុខុមាលភាពសង្គម និងអភិវឌ្ឍន៍ (AMMSWD)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីសុខុមាលភាពសង្គម និងការអភិវឌ្ឍន៍ (SOMSWD)
- ១១. កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីយុវជនអាស៊ាន (AMMY)
  - កិច្ចប្រជុំឧត្តមមន្ត្រីស្តីពីយុវជន (SOMY)
- ១២. សន្និសីទអាស៊ានស្តីពីបញ្ហាសេវាកម្មសុវិល (ACCSM)
- ១៣. មជ្ឈមណ្ឌលអាស៊ានសម្រាប់ជីវចម្រុះ (ACB)
- ១៤. មជ្ឈមណ្ឌលសម្របសម្រួលអាស៊ានសម្រាប់ជំនួយមនុស្សធម៌ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ (AHA Center)
- ១៥. មជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានអាស៊ានស្តីពីការរញ្ជួយដី
- ១៦. មជ្ឈមណ្ឌលឧតុនិយមឯកទេសអាស៊ាន (ASMC)
- ១៧. បណ្តាញសាកលវិទ្យាល័យអាស៊ាន (AUN)

អង្គការពាក់ព័ន្ធអាស៊ាន

១. សភា

- អង្គការអន្តរសភាអាស៊ាន (AIPA)

២. អង្គការធុរកិច្ច

- កិច្ចប្រជុំក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍អាស៊ាន
- សម្ព័ន្ធអង្គការអាស៊ាននៃសមាគមឧបត្ថម្ភសុខភាព (AAHSA)
- សហព័ន្ធយានយន្តអាស៊ាន (AAF)
- សមាគមធនាគារកអាស៊ាន (ABA)
- ក្រុមប្រឹក្សាពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកធុរកិច្ចអាស៊ាន (ASEAN-BAC)
- វេទិកាធុរកិច្ចអាស៊ាន (ABF)
- សភាពាណិជ្ជកម្ម និងឧស្សាហកម្មអាស៊ាន (ASEAN-CCI)
- ក្រុមប្រឹក្សាឧស្សាហកម្មគីមីអាស៊ាន
- សហព័ន្ធគុំឧស្សាហកម្មវាយនភណ្ឌអាស៊ាន (AFTEX)
- ក្រុមប្រឹក្សាឧស្សាហកម្មគ្រឿងសង្ហារឹមអាស៊ាន (AFIC)
- ក្រុមប្រឹក្សាធានារ៉ាប់រងអាស៊ាន (AIC)
- សមាគមកម្មសិទ្ធិបញ្ញាអាស៊ាន (ASEAN IPA)
- សមាគមអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិអាស៊ាន (AAA)
- សហព័ន្ធគុំឧស្សាហកម្មដែកថែប និងដែកអាស៊ាន
- ក្រុមឧសថកាវីអាស៊ាន
- សមាគមទេសចរណ៍អាស៊ាន (ASEANTA)
- សហព័ន្ធសមាគមសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (FAEA)
- សហព័ន្ធក្រុមប្រឹក្សាអ្នកបញ្ជូនទំនិញអាស៊ាន
- ក្រុមប្រឹក្សាធុរកិច្ចអាស៊ាន-អាមេរិក

៣. ក្រុមប័ណ្ណាធិប្រឹក្សា និងស្ថាប័នបណ្ឌិតសភា

- បណ្ណាញវិទ្យាស្ថានសិក្សាយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិអាស៊ាន (ASEAN-ISIS Network)

៤. អង្គការសង្គមស៊ីវិល

- អង្គការបណ្ឌិតសភាវិទ្យាសាស្ត្រ វិស្វកម្ម និងបច្ចេកវិជ្ជាអាស៊ាន (ASEAN CASE)
- បណ្ឌិតសភាវិស្វកម្ម និងបច្ចេកវិជ្ជាអាស៊ាន (AAET)
- សមាគមអាស៊ានសម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រមន្ទីរពិសោធន៍ (AACLS)
- សមាគមអាស៊ានសម្រាប់ផែនការ និងលំនៅដ្ឋាន (AAPH)
- សមាគមអាស៊ានសម្រាប់វិទ្យាសាស្ត្រ (AAR)
- សហព័ន្ធល្បែងអ្នកអាស៊ាន (ACC)
- សហព័ន្ធនិយោជិកអាស៊ាន (ACE)
- សហព័ន្ធអង្គការស្ត្រីអាស៊ាន (ACWO)
- សហព័ន្ធអ្នកសាងសង់អាស៊ាន (ACF)
- សមាគមគ្រឿងសំអាងកាយអាស៊ាន (ACA)
- ក្រុមប្រឹក្សាអាស៊ានសម្រាប់អតីតនិស្សិតបញ្ចប់ការសិក្សាពីជប៉ុន (ASCOJA)
- ក្រុមប្រឹក្សាគ្រូបង្រៀនអាស៊ាន (ACT)
- សហព័ន្ធអាស៊ានផ្នែកសុខភាពផ្លូវចិត្ត និងចិត្តសាស្ត្រ (AFPMHI)
- សហព័ន្ធគណនេយ្យករអាស៊ាន (AFA)
- សហព័ន្ធអាស៊ានសម្រាប់អ្នកម៉ៅការវិស្វកម្មអគ្គិសនី (AFEEC)
- សហព័ន្ធអង្គការវិស្វកម្មអាស៊ាន (AFEO)
- សហព័ន្ធអាស៊ាននៃក្រុមអ្នកហោះហើរ (AFFC)
- សហព័ន្ធអាស៊ាននៃសមាគមអ្នកបញ្ជូនទំនិញ (AFFA)
- សហព័ន្ធអាស៊ានសម្រាប់មូលនិធិបេះដូង (AFHF)
- សហព័ន្ធអាស៊ានផ្នែកស្តង់ដារ និងភូមិសាស្ត្រ (ASEAN FLAG)
- សហព័ន្ធអាស៊ានផ្នែកសមាគមរ៉ែ (AFMA)
- សហព័ន្ធនេសាទអាស៊ាន (AFF)
- សហព័ន្ធកិច្ចាបាល់ទាត់អាស៊ាន (AFF)
- ក្រុមឧស្សាហកម្មផលិតផលព្រៃឈើអាស៊ាន (AFPIC)
- សមាគមនិស្សិតរុក្ខាអាស៊ាន (AFSA)
- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ និងផ្សព្វផ្សាយសិប្បកម្មអាស៊ាន (AHPADA)
- ក្រុមប្រឹក្សាខ្នងអាស៊ាន (AKC)
- សមាគមច្បាប់អាស៊ាន (ALA)
- សមាគមនិស្សិតច្បាប់អាស៊ាន (ALSA)

- សមាគមឧស្សាហកម្មតម្រូវអាស៊ាន (AMIA)
- សង្គមប្រសាទសាស្ត្រអាស៊ាន (ANS)
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលចំរុះសម្រាប់មនុស្សចាស់អាស៊ាន
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលអាស៊ានដើម្បីទប់ស្កាត់ថ្នាំញៀន និងសារធាតុបំពាន
- ក្រុមអ្នកផលិតប្រេងគីមីអាស៊ាន (AOMG)
- សមាគមអាស៊ានកែប្រែសារពាង្គកាយមនុស្ស (AOA)
- សហព័ន្ធអាស៊ានសម្រាប់ជំងឺកុមារ (APF)
- សហព័ន្ធកីឡាជនពិការអាស៊ាន (APSF)
- សមាគមកំពង់ផែអាស៊ាន (APA)
- សមាគមជំងឺមហារីកឈាមអាស៊ាន (ATS)
- សមាគមអ្នកវាយតម្លៃអាស៊ាន (AVA)
- ក្រុមប្រេងបន្លែអាស៊ាន (AVOC)
- ដៃគូអាស៊ីសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សនៅជនបទអាស៊ី (AsiaDHRRA)
- គណៈកម្មាធិការសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការយុវជនអាស៊ាន (CAYC)
- សហព័ន្ធវិស្វកម្មពិគ្រោះយោបល់អាស៊ាន (FACE)
- សហព័ន្ធនៃអង្គការទំនាក់ទំនងសាធារណៈអាស៊ាន (FAPRO)
- សហព័ន្ធសមាគមម្ចាស់នាវាអាស៊ាន (FASA)
- សមាគមថ្នាំពេទ្យនៃគណៈកម្មាធិការប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (MASEAN)
- សមាគមអាស៊ានសម្រាប់រោគសន្លាក់ឆ្អឹង (RAA)
- វិទ្យាស្ថានតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍សម្រាប់សហគមន៍ និងអប់រំ (SEARICE)
- គ្រឹះស្ថានកម្មវិធីផ្លាស់ប្តូរការសិក្សាតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ (SEASREP)
- សម្ព័ន្ធអតីតយុទ្ធជននៃប្រទេសអាស៊ាន (VECONAC)

៥. ផ្នែកពាក់ព័ន្ធក្នុងអាស៊ាន

- ប៉ូលីសជាតិអាស៊ាន (ASEANPOL)
- សហព័ន្ធវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រអាហារអាស៊ាន (FIFSTA)
- មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍នេសាទអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (SEAFDEC)
- ក្រុមការងារសម្រាប់យន្តការសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន

អំពីទង់អាស៊ាន

ទង់អាស៊ានតំណាងឱ្យអាស៊ានមួយមានស្ថិរភាព សន្តិភាព ការរួបរួម និងថាមពល ។ ពណ៌របស់ ទង់អាស៊ានមាន : ពណ៌ខៀវ ក្រហម ស និងពណ៌លឿង ដែលតំណាងឱ្យពណ៌សំខាន់ៗ នៃគ្រប់ទង់ជាតិ របស់ប្រទេសសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។

ពណ៌ខៀវតំណាងឱ្យសន្តិភាព និងស្ថិរភាព ។ ពណ៌ក្រហមបង្កប់អត្ថន័យនៃភាពក្លាហាន និង ថាមពល ។ ពណ៌សបង្ហាញនូវភាពបរិសុទ្ធស្អាតស្អំ និងពណ៌លឿងជានិមិត្តរូបនៃវិបុលភាព ។

រូបក្បូរក្បាច់តំណាងឱ្យសុបិន្តរបស់បិតាស្ថាបនិកអាស៊ាន ដែលចង់បានអាស៊ានមួយមានគ្រប់ប្រទេស ទាំងអស់ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍រួមគ្នា ក្នុងមិត្តភាព និងសាមគ្គីភាព ។

ភាពជាក់លាក់នៃតំនូសពណ៌ (Pantone Color) ដែលបានអនុម័តសម្រាប់ពណ៌ទង់អាស៊ានមាន :

- ខៀវ (Blue): Pantone 19-4053 TC
- ក្រហម (Red): Pantone 18-1655 TC
- ស (White): Pantone 11-4202 TC
- លឿង (Yellow): Pantone 13-0758 TC

សម្រាប់ការបោះពុម្ព ភាពជាក់លាក់នៃពណ៌ (លើកលែងពណ៌ស) នឹងត្រូវគោរពតាមគោល ពណ៌របស់និមិត្តសញ្ញាអាស៊ាន ឧទាហរណ៍ :

- ខៀវ (Blue): Pantone 286 ឬ Process Color 100C 60M 0Y 6K
- ក្រហម (Red): Pantone 032 ឬ Process Color 0C 91M 87Y 0K
- លឿង (Yellow): Pantone Process Yellow ឬ Process Color 0C 0M 100Y 0K

អនុបាតពីទទឹងទៅបណ្តោយនៃទង់អាស៊ាន គឺពី ២-៣ ហើយទំហំជាក់លាក់នៃទង់នេះមានដូច ខាងក្រោម :

- ទង់អាស៊ានសម្រាប់ដាក់លើតុ: ១០ស.ម X ១៥ស.ម
- ទង់អាស៊ានសម្រាប់នៅក្នុងបន្ទប់: ១០០ស.ម X ១៥០ស.ម
- ទង់អាស៊ានសម្រាប់រថយន្ត: ១០ស.ម X ៣០ស.ម
- ទង់អាស៊ានប្រើប្រាស់នៅទីវាល: ២០០ស.ម X ៣០០ស.ម

ព័ត៌មាននិមិត្តសញ្ញាអាស៊ាន

និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានតំណាងឱ្យអាស៊ានមួយមានស្ថិរភាព សន្តិភាព ការរួបរួម និងថាមពល ។
ពណ៌របស់និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានមាន : ពណ៌ខៀវ ក្រហម ស និងពណ៌លឿង ដែលតំណាងឱ្យពណ៌
សំខាន់ៗ នៃគ្រប់ទ្រង់ទ្រាយរបស់ប្រទេសសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ ។

ពណ៌ខៀវតំណាងឱ្យសន្តិភាព និងស្ថិរភាព ។ ពណ៌ក្រហមបង្កប់អត្ថន័យនៃភាពក្លាហាន និង
ថាមពល ។ ពណ៌សបង្ហាញនូវភាពបរិសុទ្ធស្អាតស្អំ និងពណ៌លឿងជានិមិត្តរូបនៃវិបុលភាព ។

រូបក្ររស្រូវតំណាងឱ្យសុបិន្តរបស់បិតាស្ថាបនិកអាស៊ាន ដែលចង់បានអាស៊ានមួយមានគ្រប់
ប្រទេសទាំងអស់ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍រួបរួមគ្នា ក្នុងមិត្តភាព និងសាមគ្គីភាព ។ សញ្ញារង្វង់
តំណាងឱ្យការឯកភាពរបស់អាស៊ាន ។

ភាពជាក់លាក់នៃគំនូសពណ៌ (Pantone Color) ដែលបានអនុម័ត សម្រាប់ប្រើជាពណ៌
របស់និមិត្តសញ្ញាអាស៊ានមាន :

- ខៀវ (Blue): Pantone 286
- ក្រហម (Red): Pantone Red 032
- លឿង (Yellow): Pantone Process Yellow

សម្រាប់ការបោះពុម្ព ភាពជាក់លាក់នៃពណ៌ទាំងបួនគឺ :

- ខៀវ (Blue): Pantone 100C 60M 0Y 6K (100C 60K 0Y 10K)
- ក្រហម (Red): Pantone 0C 91M 87Y 0K (0C 90M 90Y 0K)
- លឿង (Yellow): Pantone 0C 0M 100Y 0K

ភាពជាក់លាក់ ដែលមាននៅក្នុងសញ្ញារង្វង់ក្រចកនឹងត្រូវយកមកប្រើ នៅពេលណាដែល
រង្វាស់ពណ៌តាមគោលខាងលើមិនមាន ។

ភាពសន្មតនៃគំនូសពណ៌ (Pantone Process Colour Simulator) ស្មើនឹង :

- ខៀវ (Blue): Pantone 204-1
- ក្រហម (Red): Pantone 60-1
- លឿង (Yellow): Pantone 1-3

ពុម្ពអក្សរប្រើសម្រាប់ពាក្យ “ASEAN” នៅក្នុងនិមិត្តសញ្ញា គឺ ប្រើពុម្ពអក្សរតូច និង
ដិត (lower-case Helvetica in bold) ។